

Hervormers van zedelijkheid. De politieken van de humanistische en homoseksuele beweging in naoorlogs Nederland.

Promovendus: drs. Elise van Alphen (UvH)

Promotor: prof. dr. P. Derkx (UvH)

Co-promotor/begeleider: mw. dr. Ulla Jansz (UvH)

Buitenpromotor: prof. dr. Karin Hofmeester (International Institute of Social History en UvA)

Elise over haar onderzoek

‘In de Nederlandse geschiedschrijving worden de jaren zestig en zeventig vaak gezien als de cesuur van de twintigste eeuw vanwege de grote politiek-culturele en morele veranderingen die toen in Nederland plaatsvonden. De veranderingen in politieke stijl die in de jaren zestig en zeventig onder meer uitdrukking kreeg in de ‘nieuwe sociale bewegingen’, worden in sociologische en politicologische studies begrepen als een verandering in doelen: het overleggen en tonen van eigen collectieve en politieke identiteit wonnen aan belang.

In mijn onderzoek wil ik deze vermeende veranderingen in de jaren zestig en zeventig bestuderen aan de hand van een analyse van het politiek bedrijven van de homoseksuele beweging en humanistische beweging van 1945 tot 1985. Ik wil zodoende zowel licht werpen op de betekenis van de morele en politiek-culturele omwentelingen van de mythische jaren zestig op de politiek van de bewegingen zelf, als inzicht geven in de karakteristieken en begrenzingen van deze omwentelingen vanuit de twee bewegingen.

Waarom heb ik ervoor gekozen om dit vraagstuk vanuit de humanistische en homoseksuele beweging te bekijken? Omdat het bestaan van de humanistische en homoseksuele beweging direct na de Duitse Bezetting (hoewel elk op eigen wijze) op te vatten is als kritiek op de missie van de politieke en religieuze elite in die jaren om het volk op moreel gebied op te voeden. De twee bewegingen kunnen dan ook worden beschouwd als voorlopers van de in de jaren zestig en zeventig opgekomen kritiek op het pedagogisch moralisme van politieke en religieuze leiders.

Naar verwachting zullen deze twee bewegingen aanvullend inzicht bieden in de politiek-culturele veranderingen van de jaren zestig en zeventig, doordat ze elk op een ander, hoewel verwant, aspect van zedelijkheid (moraal) inzoomen, namelijk op seksualiteit, die in de jaren zestig ‘bevrijd’ werd, of op de normen en waarden in het algemeen, die in de jaren zestig los van kerkelijk gezag kwamen te staan.’